

Castell de Malla

Malla

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Turó del Clascar
Emplaçament Des del cim del Clascar hi ha una sendera que hi porta.

Coordenades:

Latitud: 41.88813
Longitud: 2.22944
UTM Est (X): 436072
UTM Nord (Y): 4637643

Classificació

Número de fitxa 08111-5
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Romànic
Segle X
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Només es conserven restes de fonamentació tapades per la vegetació.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN. R-I-51-5518 / 1016-MH
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari IPA 1115
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08110A005000230000HZ

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Marta Lloret Blackburn - Antequem, S.L.
dc., 02/11/2011 - 01:00

Descripció

El castell de Malla està situat en un petit turó situat a ponent del Clascar, conegut com el Castelló, des del qual s'hi pot accedir a través d'un sender que els uneix. De la construcció únicament són visibles les restes de fonamentació cobertes per la vegetació, pel que se'n desconeixen les característiques.

Observacions:

Al fons fotogràfic Salvany s'hi conserva una fotografia del Castelló de Malla, feta per Josep Danés i Torras i datada de l'any 1933, on s'observen les restes de fonaments de pedra i tàpia.

Història

El castell d'Orsal (també denominat Orsalitano, Ursal o Ursalitano) està documentat des de l'any 918, en què s'esmenta el castro Ursalitano en motiu de la venda d'unes terres. A partir de l'any 962 va pertànyer als vescomtes de Girona, que en van mantenir la possessió almenys fins a l'any 1044, quan ja consta com a castrum de Medalia. A partir d'aquesta data, el castell fou llegat a Sant Pere de Vic una meitat i al monestir de Santa Maria de Ripoll l'altra. Després d'un judici entre les dues parts pel seu domini, van acabar venent-lo al comte de Barcelona, Berenguer Ramon I. En motiu del pacte establert entre els comtes de Barcelona i de Besalú, el castell és esmentat de nou l'any 1107. En aquest moment, el castlà del castell era Pere Bernat de l'Aguilar, de Tona. Suposem que el seu descendent va ser el primer en cognominar-se Malla, iniciant-se així un dels llinatges més destacats d'Osona d'aquesta època. El primer d'ells, Guanalgod, testà en favor del seu fill Ramon l'any 1138, qui residia en un casal de la sagrera de Sant Vicenç de Malla. En aquest moment, el comte de Barcelona, Ramon Berenguer IV, el va concedir als Montcada, que el van tenir fins a principi del segle XIV, quan va ser incautat per la monarquia. L'any 1356 el castell va quedar inclòs dins del nou comtat d'Osona, que el rei Pere el Cerimoniós va establir a favor de Bernat III de Cabrera. Després que els béns del comte fossin confiscats per la corona, l'any 1372 Pere el Cerimoniós va restituir els béns a la seva família, llevat del castell de Malla, que quedà com a possessió reial. Un any més tard, el monarca va vendre'l a l'aleshores castlà, Roger de Malla. La possessió dels Malla sobre el castell i el seu terme es perllongà fins a l'any 1419, quan el rei Alfons el Magnànim el va redimir i el va concedir com a carrer i membre de la ciutat de Vic. Per aquest fet, els habitants de Malla van protestar durant els segles posteriors, ja que els impostos que havien de pagar als consellers de Vic eren molt elevats. Pel que fa al llinatge dels Malla, ja desvinculats del castell de Malla, van entroncar amb els Cartellà durant la segona meitat del segle XVI. El castell degué caure en decadència a partir d'aleshores, pel que va començar un deteriorament progressiu. L'any 1918 s'hi va fer una intervenció arqueològica on es van posar al descobert els murs de fonamentació.

Bibliografia

CATALÀ, P. (1990). Els Castells Catalans. Barcelona: Rafel Dalmau. Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic. Malla (Osona). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.

